

กรมป่าไม้มั่นใจ บริหารจัดการการค้า ป่าไม้ระหว่างประเทศได้ตามหลักสากล

สำนักบริหารการป่าไม้ กรมป่าไม้ สร้างความเชื่อมั่นให้หน่วยงานทั้งในและนอกประเทศ ด้านการรับรองป่าไม้และการจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืนของประเทศไทย ให้เป็นที่ยอมรับในมาตรฐานสากล โดยยึดแผนปฏิบัติการในการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ ธรรมชาติ และการค้า (Forest Law Enforcement, Governance and Trade หรือ FLEGT)

สำหรับ FLEGT มีจุดเริ่มต้นจากการประชุม G8 เมื่อ พ.ศ.2541 โดยสหภาพยุโรป (EU) ได้ยอมรับแผนการแก้ไขกฎหมายทำไม้อย่างผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นเหตุให้เนื้อที่ป่าไม้ลดลง และในปี พ.ศ. 2553 EU ได้ออกประกาศกฎระเบียบ การค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ (EU Timber Regulation: EUTR) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2556 เพื่อบังคับผู้นำเข้าสินค้าในตลาดยุโรปต้องรับการประเมินการตรวจสอบความถูกต้องของสินค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ที่จะวางขายในตลาดยุโรป ซึ่งประเทศที่ติดต่อการค้ากับ EU (Partner countries) มี 2 ทางเลือก คือ

1. การเจรจาข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ หรือ Voluntary Partnership Agreement (VPA) เพื่อให้รัฐบาลการตรวจสอบอนุญาตก่อนส่งไป EU ตามแนวทางใน EUTR (EU Timber Regulation) โดยมีกรอบข้อตกลงคือ คำนิยามของไม้ที่ถูกกฎหมาย การลดภาษี ช่องทางสีเขียว เพิ่มผลประโยชน์ ลดต้นทุน พัฒนาการความรู้ ความเป็นอิสระไม่บังคับการตกลง และมีรับรอง Flegt เป็นใบรับรองแบบเอกสารหรือดิจิทัล มีองค์กรที่ออกไปรับรอง มีการรับรองแบบแต่ละครั้งที่น่าเชื่อถือหรือการรับรองแบบทั้งกระบวนการ ซึ่ง EU จะต้องตรวจสอบระบบรับรองความถูกต้องตามกฎหมายของสินค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ (Timber Legality Assurance System: TLAS) และมอบอำนาจการออกไปรับรอง FLEGT แก่ประเทศที่ตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ

2. ผู้ประกอบการต้องดำเนินการตามแนวทาง EUTR ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 3 มีนาคม 2556 คือ จะต้องจัดให้มีระบบการตรวจรับรองตนเอง หรือที่เรียกว่า due diligence เป็นแนวทางตามกฎระเบียบว่าด้วยการค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ หรือ EUTR ซึ่งจะต้องใช้เวลาในการตรวจสอบพิสูจน์ และจะมีความเสี่ยงหากไม่สามารถนำเข้าไปได้ จะต้องขนสินค้ากลับ แต่หากมาจากประเทศที่มีการเจรจาเป็นหุ้นส่วนกับ EU ก็จะได้รับตรวจสอบที่สะดวกกว่า เสียเวลาน้อยกว่า

นายเรขชัย ประยูรเวช รองอธิบดีกรมป่าไม้ กล่าวถึงกรณีดังกล่าวว่า กรมป่าไม้ได้รับหน้าที่ให้ดำเนินการเกี่ยวกับ FLEGT ในประเทศไทย เนื่องจากเป็นเรื่องการป้องกันการทำไม้ที่ผิดกฎหมาย จึงได้ตั้งส่วนการรับรองไม้ สังกัดสำนักการอนุญาตขึ้น เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการที่ทำการค้าไม้กับ EU ทำการศึกษาวิจัยร่วมกับตัวแทนของ EU และกระทรวงต่างประเทศ ต่อมาได้ยกฐานะส่วนการรับรองไม้ เป็นสำนักบริหารการป่าไม้ ขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมป่าไม้ เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับ FLEGT และงานที่เกี่ยวข้องกับการรับรองไม้เพื่อการส่งออกนอกราชอาณาจักร และเมื่อกรอบการเจรจาข้อตกลงเพื่อเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ (VPA) ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา กรมป่าไม้จึงได้เสนอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แจ้งกระทรวงต่างประเทศเพื่อประกาศเจตจำนงในการขอเริ่มเจรจาไปยัง EU และระหว่างนั้นได้จัดทำร่างข้อตกลง VPA ซึ่งเป็นฉบับที่เหมาะสมกับประเทศไทยมากที่สุด และสอดคล้องกับ EUTR มากที่สุด ในส่วนการพัฒนากระบวนการรับประกันความถูกต้องของไม้

นอกจากมีกฎหมายที่ดี และมีกำบังบังคับใช้กฎหมายแล้ว ยังต้องมีระบบที่รับประกันว่าในระหว่างการขนส่งไม้หรือผลิตภัณฑ์ไม้ จะไม่มีไม้ผิดกฎหมายเข้ามาปะปนในการขนส่งไปตลาด EU ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาการตรวจสอบให้เป็นหลายรูปแบบ เนื่องจากสินค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้มีแหล่งที่มาแตกต่างกัน เช่น ไม้จากสวนป่า กรมป่าไม้จะเป็นผู้รับรองความถูกต้องของพื้นที่ปลูกและต้องเป็นไป ตาม พ.ร.บ.สวนป่า พ.ศ.2535 ไม้ยางพาราจะมีสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางทำหน้าที่รับรองพื้นที่ ไม้ยูคาลิปตัสตามหัวไร่ปลายน และไม้ที่เป็นผลพลอยได้จากการทำเกษตรกรรม มีนายอำเภอ อบต. กำหนดผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานรักษาสวนป่าเป็นผู้รับรองแหล่งที่ปลูก ซึ่ง EU ให้การยอมรับขั้นตอนนี้แล้วบางส่วน ส่วนไม้นำเข้าจากต่างประเทศเป็นวัตถุดิบจะมีการประสานขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดจากประเทศผู้ส่งออกไม้ ซึ่ง EU ให้การยอมรับขั้นตอนนี้แล้วบางส่วน แต่ให้เพิ่มหลักฐานแสดงความถูกต้องตามกฎหมายของประเทศนั้นมาด้วย โดยขั้นตอนต่างๆ จะต้องไม่ไปเพิ่มต้นทุนให้กับผู้ประกอบการ และไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนท้องถิ่นด้วย ซึ่ง EU ได้เน้นให้เคารพในสิทธิของชุมชนท้องถิ่นโดยให้มีเวทีรับฟังความคิดเห็น การพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญ การกำหนดตัวผู้ที่เกี่ยวข้องและการสำรวจวิจัย

รองอธิบดีกรมป่าไม้ กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับการดำเนินการของประเทศไทย หลังวันที่ 3 มีนาคม 2556 นั้นมีแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนามาตรฐานการตรวจสอบรับรองไม้ที่สำนักบริหารการป่าไม้ดำเนินการในกรณีส่งออกไม้ไปนอกราชอาณาจักรให้สูงขึ้นเทียบเท่ามาตรฐานการรับรองทางป่าไม้ที่สากล จัดเตรียมข้อมูลวิธีการตรวจสอบเส้นทาง การขนส่งไม้เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการที่จะใช้ในการอ้างอิงความถูกต้องของสินค้าไม้หรือกรณีผู้นำเข้าไม้ในตลาด EU ต้องการตรวจสอบย้อนกลับสินค้าไม้ นั้น และจัดทำข้อเสนอเพื่อการเจรจาให้ EU ยอมรับระบบตรวจสอบของประเทศไทย เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของผู้ส่งออกสินค้าไม้

การดำเนินงานเกี่ยวกับ FLEGT ในไทย จะได้รับการยอมรับในระดับสากลหรือไม่นั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรอิสระ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการธุรกิจและประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

คนเกษตร/รายงาน